

لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت
جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک سوسیالیستی
سریلانکا و پروتکل اصلاحی آن

مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۸۷/۲/۲۹

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۸۷/۳/۸

ماده ۸- هرگاه یک طرف متعاقد یا مؤسسه تعیین شده توسط وی به لحاظ
پرداختی که به موجب یک قرارداد بیمه یا تضمین خطرات غیرتجاری به عمل
آورده، جانشین سرمایه‌گذار شود:

الف - جانشینی مزبور به وسیله طرف متعاقد دیگر معتبر شناخته خواهد شد،
ب - جانشین مستحق حقوقی بیش از آنچه سرمایه‌گذار استحقاق آن را
داشته، نخواهد بود،

پ - اختلافات میان جانشین و طرف متعاقد سرمایه‌پذیر برابر ماده (۱۱) این
موافقتنامه حل و فصل خواهد شد.

الف - نظر مخالف

- با توجه به اطلاق بند(الف) این ماده، از آنجا که دولت ایران بدون هیچ قید و
شرطی، ملزم به پذیرش جانشین سرمایه‌گذار می‌باشد و این اطلاق، شامل پذیرش
مؤسسات فاسد فرهنگی یا وابسته به رژیم اشغالگر قدس می‌شود، محل ایراد است.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

ماده ۱۱- حل و فصل اختلافات میان یک طرف متعاقد و سرمایه‌گذار طرف

متعاقد دیگر

۱- چنانچه اختلافی میان یک طرف متعاقد سرمایه‌پذیر و یک یا چند
سرمایه‌گذار طرف متعاقد دیگر درباره یک سرمایه‌گذاری بروز کند، طرف متعاقد
سرمایه‌پذیر و سرمایه‌گذار (سرمایه‌گذاران) مزبور در ابتدا تلاش خواهند کرد که

اختلاف را از طریق مذاکره و مشاوره و به صورت دوستانه حل و فصل کنند.

۲- چنانچه طرف متعاقد سرمایه‌پذیر و سرمایه‌گذار (سرمایه‌گذاران) مزبور نتوانند ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ ادعا به دیگری به توافق برسند، هر یک از آنها می‌تواند اختلاف را در دادگاههای صالح طرف متعاقد سرمایه‌پذیر مطرح و یا ضمن رعایت قوانین و مقررات مربوط به خود به یک هیأت داورى سه نفره به شرح مندرج در بند (۵) زیر ارجاع کند.

۳- هر اختلافی که ابتدا در دادگاههای صالح طرف متعاقد سرمایه‌پذیر اقامه شود، تا زمانی که در دست رسیدگی است جز با توافق طرفها و بر اساس مجوز دادگاه نمی‌تواند به داورى ارجاع شود، و در صورتی که منتهی به صدور حکم قطعی شود، قابل ارجاع به داورى نخواهد بود.

۴- پس از ارجاع هرگونه اختلافی به داورى، طرفهای اختلاف نمی‌توانند اختلاف مورد نظر را به دادگاههای ملی ارائه نمایند. مع هذا مفاد این بند مانع از آن نخواهد بود که محکوم‌له حکم داورى برای اجرای آن به دادگاههای داخلی مراجعه کند.

۵- طرف متعاقد سرمایه‌پذیر یا سرمایه‌گذار (سرمایه‌گذاران) طرف متعاقد دیگر هر کدام که بخواهند اختلافی را به داورى ارجاع کنند باید ضمن ارسال اطلاعیه کتبی برای دیگری داور منتخب خود را معرفی نماید. طرف دیگر باید ظرف مدت شصت روز از تاریخ دریافت اطلاعیه یاد شده، نسبت به معرفی یک داور اقدام کند و داوران منتخب باید ظرف مدت شصت روز از تاریخ آخرین انتخاب، سرداور را تعیین کنند. چنانچه هر یک طرف ظرف مدت مقرر، داور خود را تعیین نکند و یا داوران منتخب ظرف مدت یاد شده در مورد انتخاب سرداور به توافق نرسند، هر یک از طرفها می‌تواند از رئیس دیوان داورى بین‌المللی اطاق تجارت بین‌الملل بخواهد که حسب مورد داور طرف ممتنع یا سرداور را تعیین نماید. در هر صورت، سرداور باید از اتباع کشوری انتخاب شود که در زمان انتخاب با طرفهای متعاقد روابط سیاسی دارد.

الف - نظر مخالف

- حکم مندرج در این ماده مبنی بر اجبار و الزام بدون قید و شرط دولت ایران به رجوع به داورى، در مواردی که طرف متعاقد (سریلانکا)، موضوع دعوی را در مراجع داورى طرح کند، از آنجا که مقید به رعایت شرایط مندرج در اصل ۱۳۹ نشده است،

مغایر اصل مزبور قانون اساسی به نظر می‌رسد. توضیح آنکه، وفق اصل ۱۳۹ قانون اساسی، در مواردی که طرف دعوی خارجی باشد، ارجاع به داوری می‌بایست به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد. با این وجود، این ماده هیچ گونه قید و شرطی را در این خصوص، مقرر نکرده است.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

نظریه نهایی شورای نگهبان^(۱)

مصوبه مزبور، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

۱. مندرج در نامه شماره ۸۷/۳۰/۲۷۱۹۷ مورخ ۸۷/۳/۱۱ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.